

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

45 A quo tolli possint peccata in mortis articulo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

QVÆSTIO XLV.

A quo tolli possint peccata, in mortis articulo.

C A S V S.

CUM die quadam, non longè à quadam domo campestri, duæ Proscriptorum Acies sibi inuicem occurrissent, seque tormentis igneis inuassissent; Vnus ex illis, globi ictu percussus, cecidit leth aliter vulneratus, ac morti proximus. In domo illà erat tunc fortè Sacerdos quidam, ob notoriam Clerici percussorem excommunicatus vitandus, qui eo se fugitiuus è Patrià receperat, donec absolutionem, pro quà Romam iam miserat, à Pontifice obtineret. Hic, audito strepitu tormentorum, cum è fenestrà Vulneratum vidisset in terrà iacentem, totumque sanguine aspersum, & vnã Aciem, alteram insequentem, statim occurrit; Vulneratoque vix semiuivo absolutionem petenti, cum alterius Sacerdotis ibi copia non esset, impendit. Quæritur; Vtrum absolutio illa fuerit valida.

SUMMARIUM.

3 Absolutio, à Sacerdote vitando, in mortis articulo, data, videtur nulla. 4 Congregatio Card. S. Conc. Interpretum ita censuit. 5 Sacerdos vitandus, iurisdictionem, necessariam non habebat. 7 Nec à Concilio Tridentino ei tunc conceditur. 8 Ante Concilium, communis opinio erat, quod non posset. 9 Nec Tridentinum comprehendere potuit nisi habiles. 10 Nec ipse vllum habere potest Subditum. 11 Nec Ecclesia expressit, se ei tunc iurisdictionem conferre.	12 Et videtur esse sententia Sancti Thomæ. 13 Tridentinum, pro mortis articulo, omnibus Sacerdotibus iurisdictionem concedit. 14 Nec statuit nouum ius, sed antiquissimam Ecclesia consuetudinem confirmat. 15 Quenam esset tunc, inter Catholicos, controuersia. 16 Absolutio, à Sacerdote vitando, in mortis articulo, data, fuit valida. 17 Iurisdictionem sufficientem habebat ex Tridentino. 18 Et ex antiquissima Ecclesia consuetudine. 19 Erat enim pro eo articulo necessaria.

- 20 *Magis quam extra mortis articulum in Sacerdote tolerato.*
- 21 *Ecclesia, tunc illam confert etiam ad absoluendum Hæreticum.*
- 22 *Nec vlla est rationabilis causa tunc illam negandi.*
- 23 *S. Congreg. Decretum, non est authenticum.*
- 24 *Et loquitur solum de administratione licita, non de valida.*
- 25 *Quilibet Sacerdos, tam ex iure, quam ex consuetudine, tunc absolvere potest.*
- 26 *Præcisi tunc absolvere possunt, sicut irregularis.*
- 27 *Et quilibet, eo ipso, quod Characterem habet Sacerdotalem.*
- 28 *Sacerdos vitandus, solum extra mortis articulum, nullum habet subditum.*
- 29 *S. Thomas loquitur solum de administratione licita, non de valida.*
- 30 *Sola Ecclesie consuetudo sufficeret, ad iurisdictionem pro eo articulo conferendam.*
- 31 *Pœnitentia ministrari non potest, nisi ex officio, secus autem Baptismus.*
- 32 *Si Sacerdos vitandus fuisset in statu gratiæ, etiam licitè absolvisset.*
- 33 *Si alius Sacerdos adfuisset, tunc eius absolutio fuisset inualida.*
- 34 *Si Sacerdos non fuisset vitandus, sed irregularis, fuisset valida, & licita.*
- 35 *In concursu plurium Sacerdotum, quis ordo seruandus sit.*
- 36 *Quid intelligatur, per mortis articulum.*
- 37 *In quo casu, in eo articulo abstinendum esset à Confessione.*
- 38 *In articulo alterius necessitatis Ecclesia hanc iurisdictionem non confert*
- 39 *Argumentum pro libera opinionis probabilis electione.*
- 40 *Obligans ad opinionem probabiliorē, ad quid teneatur.*
- 41 *Opinio, non est probabilior, quia videtur probabilior.*

RATIONES DVBITANDI.

Quamuis ex ijs, quæ de absolutione à Censuris mortis articulo, *Quæst. præced.* dicta sunt, colligi facile possit quid de absolutione à peccatis dicendum sit. Quia tamen de Excommunicato vitando, est peculiaris difficultas, & quæstio est valdè celebris; illam peculiariter examinare, non erit inutile.

Absolutio ergo à Sacerdote vitando; data, aliquibus videtur fuisse nulla. Ita de hæreticis, ac Schismaticis sentire videntur. *Sorus in 4. dist. 18. quæst. 4. art. 4. Nauarrus cap. 26. v. 26. & Martinus Ledesma 2. 2. qu. 21. art. 6.* quia, cum hi fide careant, quæ est fundamentum Ecclesiasticæ Jurisdictionis, carent etiam iurisdictione; ad absolutionis valorem necessaria. De alijs verò Excommunicatis vitandis, *Medina cap. De Confessione quæst. 32. Couarruias in cap. Alma mater. par. 2. §. 6. & aliqui recentiores.*

Primò: Quia Congregatio Cardin. S. Concilij Interpretum, Interrogata ab Episcopo Valentinen. An quilibet Sacerdos, etiam excommunicatus, & denunciatus, Pœnitentes, in articulo mortis constitutos, in casibus referuatis, absolvere posset; Censuit, non posse; Quia communis opinio videtur illa; quod tales Excommunicati, etiam in hoc casu necessitatis, non possint; citanturque pro eà *S. Thom. S. Antoninus, & alij.* Sed Sacerdos ille erat vitandus. Ergo absolvere vulnerratum

ratum non poterat; ideoque absolutio illi data, fuit omnino nulla.

5 Secundò: Quia ad absolutionis valorem, præter potestatem Ordinis, requiritur etiam potestas iurisdictionis, cum absolutio sit actus iudicialis. Sed Sacerdos vitandus, illam non habebat; per excommunicationem enim, eà fuerat priuatus. Ergo Vulneratum absolvere validè non poterat.

6 Neque dicas; *Tridentinum sess. 14. cap. 7.* eam omnibus Sacerdotibus, in mortis articulo, tribuere: dum dicit; Omnes Sacerdotes, in mortis articulo, quoscumque, à quibuscumque peccatis absolvere posse.

7 Nam Tridentinum, illis verbis; *Omnes Sacerdotes;* includere voluit solùm eos, qui iurisdictionem habent, vel ordinariam, vel delegatam; Tum quia, de his solis egerat in primà, & secundà parte eiusdem capituli. Tam quia addit; extra mortis articulum eos nihil posse in casibus reservatis; Hi autem, sunt soli iurisdictionem vel ordinariam, vel delegatam habentes; Nam alij, nihil possunt etiam in casibus non reservatis; Tum quia, cum titulus capituli sit: *de casuum reservatione;* In eo non agit de Sacerdotum iurisdictione, nisi in ordine ad reservationem; Sacerdos autem vitandus, absolvere non prohibetur ex vi reservationis, sed quia ab Ecclesia, est iurisdictionis vsu priuatus. Tum denique, quia de potestate publicè Excommunicati ad absolvendum in mortis articulo, erat controversia inter Catholicos, tempore Concilij. Huius autem mos fuit, controuersias, præsertim insignes inter Catholicos, non defi-

nire. Ergo Sacerdos vitandus, ex vi Tridentini, nullam iurisdictionem habebat; ideoque eius absolutio fuit nulla.

Tertio; Quia ex eodem Tridentino: *In Ecclesia Dei custoditum semper fuit, vt nulla sit reservatio in mortis articulo; ideoque omnes Sacerdotes, à quibusuis peccatis quoscumque absolvere possint;* Sed in Ecclesia Dei minimè custoditum semper fuit, vt Sacerdotes ab Ecclesia præcisi, absolvere possent; Imò ante Concilium, communis opinio erat, quod non possent. Ergo Concilium, sub illis verbis: *Omnes Sacerdotes;* noluit comprehendere ab Ecclesia præcisos, sed solùm aliquam iurisdictionem habentes, iuxta subiectam materiam reservationis; Ideoque Sacerdos vitandus, ex vi Tridentini, Vulneratum validè absolvere non poterat.

Quartò: Quia Tridentinum, sub illis verbis; *Omnes Sacerdotes.* Comprehendere non potuit, nisi habiles, ac iurisdictionis capaces; sic enim, in *L. in provincialis. §. fin. iunctà L. sequ. ff. de operis noui nunciatione;* habetur. Omnes Ciues opus nouum nunciare posse, quia Reipublicæ interest, quam plurimos ad defendendam suam causam admitti. Et tamen verba illa, *Omnes Ciues,* restringuntur ad habiles; vnde Pupillus, & Mulier excluduntur. Similiter, cum in *L. 1. cap. de Sacr. Ecclesijs;* habeat vnusquisque licentiam relinquendi Ecclesijs; Verbum *vnusquisque,* restringitur ad habiles ad testandum. Sed Sacerdos vitandus, per excommunicationem, redditus erat omnino inhabilis ad iurisdictionem

exercendam. Ergo à Tridentino comprehendi ibi non potuit; ideoque eius absolutio fuit inualida.

10 Quintò: Quia Sacerdos vitandus, cum à Fidelium communione sit separatus; nullum habere potest Subditum, ac Pœnitentem, in quem iurisdictionem exerceat. Ergo nec potestatem aliquam iurisdictionis exercere potest, nec quemquam iudicare, ac solvere, velligate. Sine iurisdictione autem absolutio, cum sit actus iudicialis, nullius est momenti, *ex Tridentino ibi.*

11 Neque dici potest; Ecclesiam, pro mortis articulo, iurisdictionem conferre. Nam, si eam conferre voluisset; expressisset; sicut expressit de Sacerdote ad Confessiones audiendas non exposito; *in cap. Presbyter 26. quæst. 6. & alibi.* Cum ergo non fecerit, censetur noluisse.

12 Sextò: Quia *S. Thom. 3. par. quæst. 82. art. 7. ad. 2.* apertè docet ab Ecclesiâ præcisos, posse licitè baptizare in articulo necessitatis; In nullo autem casu, licitè posse Eucharistiam consecrare, vel alia Sacramenta conferre. Ergo Ecclesia, noluit illis, etiam in articulo necessitatis, iurisdictionem conferre; sed, sicut Christus, lapsis post baptismum, noluit Pœnitentiæ remedium conferri posse per quoscumque, sed per solos Sacerdotes; ita ipsa conferri noluit per quoscumque Sacerdotes, sed per solos in Ecclesiâ unitate viuentes.

NOTABILIA.

13 **A** Duertendum est primò: Tridentinum *sess. 14. cap. 7.* cum generaliter definiuisset nullam esse Sacerdotis absolu-

tionem, si in Pœnitentem, aliquam iurisdictionem non habeat; & Sacerdotes inferiores, in casibus à Superiore reseruatis, hanc non habere, sic conclusisse: *Verumtamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesiâ Dei custoditum semper fuit, vt nulla sit reseruatio in mortis articulo. Atque ideo omnes Sacerdotes, quoslibet Pœnitentes, à quibusuis peccatis, ac censuris, absoluerè possunt.* Ubi triplex vniuersalitas notanda est, nempe, Omnes Sacerdotes; quoslibet Pœnitentes; & à quibusuis peccatis; hæc enim nihil relinquit excipiendum; Nam, sicut secunda, comprehendit omnes prorsus Pœnitentes, etiam excommunicatos, vel Hæreticos &c. & tertia; Omnia peccata, quacumque censura, vel reseruatione affecta; ita prima complectitur omnes prorsus Sacerdotes, quacumque censurâ, vel culpâ ligatos, ac etiam non approbatos. Ratio autem est primò; quia Tridentinum, Fidelibus in mortis articulo, summum fauorem præstare voluit, quem pro animarum salute præstare potuit; vt etiam insinuauit ibi: *Ne aliquis pereat.* Hoc autem neutiquam præstitisset, si cuiuscumque Sacerdoti, etiam Excommunicato, ac Hæretico, absoluendi potestatem non dedisset. Secundò: Quia nec Tridentinum, nec Ecclesia, Sacerdotibus iurisdictionem absolvendi, sine causâ legitimâ, negare, vel auferre, aut limitare potest; cum hanc potestatem habuerit à Christo non in destructionem, sed in ædificationem; In mortis autem articulo, vbi agitur de æternâ salute, nulla potest dari causâ legitima hanc iurisdictionem negandi, vel limitandi; punitio enim Sacerdotis delinquentis, quæ

quæ sola posset esse causa negandi, non est bonum comparabile, cum bono æternæ salutis ipsius Morientis. Omnes ergo Sacerdotes comprehendere voluit Tridentinum, nullo excepto; Sicut enim omnem abstulit limitationem iurisdictionis per ea verba: *nulla est reservatio*, ita per illa, *Omnes Sacerdotes absolueri possunt*; abstulit omnem eiusdem iurisdictionis defectum; & sicut initio capituli, generaliter diffiniuit; nullius prorsus Sacerdotis absolutionem valere sine iurisdictione; ita in fine generaliter declarauit, omnes prorsus Sacerdotes, in mortis articulo, illam, sine vllâ limitatione, habere. Alioquin, si particula, *Omnes*; restringeretur ad solos Sacerdotes, ordinariam, vel delegatam iurisdictionem habentes, excluderentur etiam non approbati, cum hi nullam habeant iurisdictionem, etiam circa non reseruatâ; quod tamen est contra totius Ecclesiæ sensum, ac praxim.

14 Aduertendum est secundò; Tridentinum, ibi non statueret nouum ius, sed antiquissimam Ecclesiæ consuetudinem confirmare; vt apertè colligitur ex illis verbis: *In Ecclesiâ Dei custoditum semper fuit*; Veteri autem consuetudine receptum erat, vt in mortis articulo, omnes prorsus Sacerdotes, quoscumque Pœnitentes, à quibusuis peccatis, possint absolueri; vt Concilium ipsum testatur. Nam in *cap. Presbyteri, Causa 26. q. 6.* in Sacerdotibus, vt in mortis articulo absolueri possunt, nihil aliud requiritur, quam Presbyterium, siue potestas ordinis, quæ neque per excommunicationem, neque per hæresim, amittitur. Neque de hac potestate fuit vnquam

controuersia inter Catholicos; Omnes enim semper optimè nouerunt, Ecclesiam, pro illo articulo, nulli Sacerdoti iurisdictionem negare posse, quin suâ potestate in animarum perniciem, contra Christi voluntatem abutatur. Quod si Ecclesia, cuilibet Excommunicato vitando, in quolibet casu necessitatis, non solum Fidelium, sed etiam ipsius Excommunicati, concedit, vt eam Fidelibus communicare possit, vt colligitur ex illo Carmine. *Vtile, lex, humile, res ignorata, necesse*; quis credat, in extrema Fidelium morientium necessitate spiritali, hanc illi communicationem negare, eorumque æternam salutem tam parui facere, vt vnus delinquentis punitioni posthabeat. Cum præsertim hæc iurisdictionis concessio non sit fauor ipsi Sacerdoti vitando factus, sed Fidelibus in extremâ absolutionis necessitate constitutis. Quemadmodum ergo Ecclesia, ad evitanda scandala, & animarum periculum, in fauorem Fidelium, in Sacerdote tolerato, iurisdictionem conseruat; vt constat ex Concilio Constantiensi, in *cap. Ad evitanda*: Ita à fortiori illam, in mortis articulo, Sacerdoti vitando concedit. Sic enim & subuenit extremæ Fidelium necessitati spiritali, & vitat omnia scandala, & nullum inde sequitur inconueniens.

Aduertendum est tertio: Duplicem, 15 ante Tridentinum, fuisse inter Catholicos controuersiam. Prima erat; An Hæretici, Schismatici, & Excommunicati, in mortis articulo, absolueri possint, cum non adest alius Sacerdos. Et de hac non agit *S. Thom. 3. par. qu. 82. art. 7.* vt ab aliquibus immerito citatur; ibi

ibi enim solum docet, Hæreticum semper validè consecrare, quia per hæresim ordinis potestatem non amisit; nunquam vero licitè, quia non est in statu gratiæ, prout ad licitam consecrationem requiritur. Inter Catholicos autem controversia non erat, an Hæretici validè tunc possint absolvere; sed hoc supposito; an possint licitè; aliqui enim volebant posse; quia tunc cessat Ecclesiæ prohibitio communicandi cum Fidelibus, sicut cessat reservatio, ratione cuius est illicita absolutio; Alii communiter nolebant; quia Hæreticus, tunc etiam est in statu peccati mortalis. In hoc autem statu, nunquam licet absolvere. Secunda controversia erat; An Hæretici, Schismatici, & Excommunicati, in mortis articulo, etiam præsentè proprio Sacerdote, validè morientem absolvere possint. Et in hac, communis sententia erat, non posse, quia, præsentè proprio Sacerdote, cessat necessitas, propter quam solam Ecclesia illi iurisdictionem concedit. Loquendo verò de alijs Sacerdotibus in Ecclesiæ unitate viventibus, licet multi propter eandem rationem negarent, Sacerdotem nondum approbatum, vel irregularem posse; multi tamen etiam affirmabant posse. Quia Ecclesia in cap. Presbyteri 26. quest. 6. Ad absoluendum in mortis articulo, potestatem confert indefinitè omnibus habentibus Presbyterium, nec unum alteri præfert, aut postponit, nec aliud requirit, quam Presbyterium; post Tridentinum verò, longè plures; cum Tridentinum declaret, omnes Sacerdotes, in mortis articulo, æqualis esse potestatis; ni-

hilque in Sacerdotibus requirat præter Sacerdotium; nec ullam addat potestatis limitationem, aut distinctionem pro casu absentiæ, vel præsentæ, alterius Sacerdotis; & cum lex non distinguit, nec nos distinguere debeamus. Vnde hanc sententiam tenent *Ledesma tom. 1. tract. de Pœnit. cap. 14. diffic. 2. Nauarr. lib. 5. conf. tit. de pœn. & remiss. in 1. edit. conf. 15. in 2. conf. 23. num. 2. Vega, Henriq. & alij apud Sanchez lib. 2. sum. cap. 13. num. 6. Barbosa de potestate Episcop. par. 2. alleg. 25. num. 51. Rodriguez par. 1. cap. 59. concl. 3 Emanuel Sà, v. Absolutio num. 3. Comitulus, Resp. mor. lib. 1. 9. 22. num. 2. Angles, Villalobos, Zerola, Conradus, & alij plures, quos refert, & sequitur Diana par. 1. tract. 5. res. 5. Nulla ergo fuit unquam inter Catholicos controversia; an Sacerdotes vitandi, in mortis articulo, validè morientem absolvere possint, quando non adest alius Sacerdos. Sed hoc in Ecclesiâ Dei fuit semper custoditum, & suppositum tanquam omnino indubitatum. His positus,*

RESOLUTIO.

AD Casum Respondetur; Absolutio-16
nem à Sacerdote vitando datam, fuisse
validam. Est sententia, exceptis quibusdam recentioribus, cum lo. Medina, & Couarruua, de quibus etiam non satis constat; ab omnibus Catholicis communiter recepta. Ita S. Thomas 3. par. quest. 82 art. 7. S. Antoninus 3. par. cap. 18. tit. 14. §. 16. Paludan. in 4. disp. 25. in fine. Nauarrus cap. 27. summ. num. 272. se retrahens. Suarez. tom. 4. in 3. par. disp. 26. §. 4. n. 3.

n. 3. *Molina tom. 4. d. 63. num. 6. Valentia tom. 4. disp. 7. qu. 10. pun. 2. Coninch. de poen. disp. 8. dub. 12. num. 90. & ferè omnes, qui videri poterunt apud Sanchez lib. 2. cap. 13. Bonacinam d. Cens. d. 1. quaest. 3. par. 3. num. 3. & Dianam p. 1. tract. 5. res. 5. & par. 4. ir. 4. res. 235. & par. 5. tract. 3. res. 57. & alios.*

17 Primò: Quia Tridentinum, loco citato declarat, omnes Sacerdotes vniuersaliter, nullum excipiendo, in mortis articulo, absoluerè posse; sicut quicumque Pœnitens, nullo excepto, absolui potest; nec ad hanc potestatem aliud requirit, quam Sacerdotium; sicut Euaristus Papa, in cap. Presbyteri 16. quest. 6. Nihil aliud requirit, quam Presbyterium. Sed ille, qui Vulnerato morienti absolutionem impendit, erat Sacerdos, nec per excommunicationem, Ordinis potestatem amiserat. Ergo eum absoluerè potuit; ideoque eius absolutio fuit valida. Verba enim generalia generaliter sunt accipienda, præsertim in-fauorabilibus, cum fauores sint ampliandi, & hic agatur de animæ fauore in ordine ad æternam salutem.

18 Secundò: Quia hanc eandem potestatem, etiam ante Tridentinum, omnes Sacerdotes, ex antiquissimâ, ac generali Ecclesiæ consuetudine habebant, vt indicat idem Tridentinum ibi: *in Ecclesiâ Dei custoditum semper fuit*, & colligitur ex d. cap. Presbyteri; vbi ad hanc potestatem, solum Presbyterium requiritur, & alibi. Ergo etiam, ex vi consuetudinis Ecclesiasticæ, Sacerdos vitandus validè Vulneratum morientem absoluerè potuit.

R. P. Beati Lib. II,

Tertiò: Quia, si Ecclesia, alicui Sacerdoti in mortis articulo iurisdictionem negaret ad absoluendum, potestate sibi à Christo traditâ vteretur, non in ædificationem, sed in destructionem, ac animarum perniciem; denegatio enim iurisdictionis ad absoluendum in eo articulo, secum traheret periculum damnationis æternæ ipsius Morientis; cum actus contritionis in eo præsertim articulo, inter tot animi perturbationes, sit valdè difficilis; & aliq̃do denegatio illa nullam aliam vtilitatem haberet, quam Sacerdotis vitandi punitionem. Quis autem dicere audeat Ecclesiam, potestate sibi à Christo traditâ ad animarum perniciem abuti? Fatendum ergo est, illam cuiuscumque Sacerdoti etiam vitando, in eo articulo, iurisdictionem necessariam conferre; atque adeo absolutionem à Sacerdote vitando datam, fuisse validam.

Quartò: Quia Ecclesia in Concilio Constantiensi, ad euitanda animarum pericula, in Sacerdote tolerato, iurisdictionem conseruat ad absoluendum, etiam extra mortis articulum, & consequenter quamuis salutis periculum, non sit tam graue, ac imminens. Ergo à fortiori, in mortis articulo, ad euitandum maximum, ac imminens periculum damnationis æternæ ipsius Morientis, Sacerdoti vitando illam concedet; non minus enim vnus, quam alius, quantum est ex parte ipsorum, est ab Ecclesia præcisus, licet primus, in gratiam Fidelium, sit toleratus etiam extra mortis articulum, & non secundus.

Dd

Quintò:

21 Quintò: Quia Ecclesia, etiam Hæretico in mortis articulo constituto, absolutio- nis beneficium non negat, & ad hoc Sacerdoti quamuis non approbato iurisdictionem concedit ad absoluendum. Ergo multò minus hoc beneficium negabit Fidei, quamuis ad hoc iurisdictionem Sacerdoti vitando concedere debeat; illam enim concedit, non in gratiam ipsius Sacerdotis, sed Morientis.

22 Sextò: Quia nulla assignari potest iusta, ac rationabilis causa, hanc iurisdictionem Sacerdoti etiam præciso, in eo articulo, denegandi; punitio enim ipsius Sacerdotis nunquam potest esse bonum æternæ Morientium saluti præponderans. Ergo ab Ecclesiâ nulli Sacerdoti in eo articulo denegatur.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

23 Neque opposita fundamenta vllius sunt roboris. Nam ad primum respondetur; Primò: De illo Congregationis decreto non constare, quod à Gregorio XIII. fuerit approbatum, nec quod fuerit promulgatum; ideoque nullam auctoritatem habere; cum præsertim, Auctor ipse, qui illud affert, initio suorum operum protestetur, huiusmodi decreta, vel responsa, pro authenticis habenda non esse.

24 Respondetur tamen secundò: Decretum illud loqui solum de Pœnitentiæ administratione licitâ, non validâ, & definite, quod Sacerdos vitandus, ac præcisus, quamuis validè, licitè tamen, etiam in eo articulo, absoluere non possit; quia supponitur, esse in statu peccati mortalis; in quo statu, Pœnitentiæ Sacramentum

in nullo casu licite conferri potest; Niti- tur enim decretum illud auctoritate S. Thom. 3. par. quest. 82. art. 7. S. Antoni- ni, & aliorum; Hi autem Doctores aper- tissimè loquuntur solum de Pœnitentiæ administratione, non validâ, sed licitâ; vt eos legenti faciliè constabit.

Ad secundum respondetur; Negando 25 minorem. Quilibet enim Sacerdos, ne- mine excepto, in mortis articulo, tam ex iure, quam ex consuetudine, potesta- tem habet absoluendi. Nec Tridenti- num, verba illa; *Omnes Sacerdotes*, re- stringere potuit ad solos iurisdictionem, vel ordinariam, vel delegatam habentes; Sic enim excluderet etiam nondum ap- probatos, quod tamen nemo adhuc au- sus est dicere; nam hi etiam, vel nullam prorsus habent iurisdictionem, vel ha- bent solum pro venialibus. Loquitur ergo generaliter de omnibus, sicut ini- tio eiusdem Capituli. Neque inter Ca- tholicos erat controuersia de potestate ad validè, sed solum ad licitè absoluendum, vt patet ex dictis.

Ad tertium respondetur similiter, in 26 Ecclesiâ Dei custoditum semper fuisse, vt Sacerdotes præcisi, in mortis articulo, ab- soluere possint, sicut possunt Irregulares; Certum est autem, in Ecclesiâ Dei custo- ditum semper fuisse, vt Irregulares tunc absoluere possint; neque de hoc, vllam vnquam fuisse inter Catholicos contro- uersiam; cum vero *Nauarr. cap. 27. n. 272.* dicit; ante Concilium, contrariam opinionem fuisse communem; intelli- gendus ipse etiam est, de opinione, quo- ad licitam, non verò quoad validam ab- solutionem, cum ipse etiam nitatur aucto- ritate S. Thom. cit. qui tamen ibi apertis- simè

finè loquitur solùm de absolutione licità, non de validà.

27 Ad quartum respondetur: Quemlibet Sacerdotem, eo ipso, quod habet ordinis Characterem, esse etiam iurisdictionis capacem; imò illam habitualiter habere iure diuino, vt dicitur §. *Esse. 16. q. 1.* Totumque impedimentum, habere solùm ex voluntate Ecclesiæ, quæ propterea, dum confert iurisdictionem, eo ipso illud tollit. Iura autem excludunt incapaces, qui ab ipsis fieri non possunt capaces; & dispositio intelligitur de habili, qui vel sit habilis, vel per ipsam dispositionem fieri possit habilis; qualis est Sacerdos, eo ipso, quod habet ordinis potestatem.

28 Ad quintum respondetur; Sacerdotem vitandum, extra mortis articulum, nullum habere Pœnitentem, ac Subditum; sicut nec habet Irregularis; cum à Fidelium communione sit exclusus, & quocumque Subdito priuatus. At in mortis articulo, ex Ecclesiæ voluntate; *ne quisquam pereat.* Habere pro Subditis omnes Morientes, siue in Ecclesiæ vnitatem sint, siue ab eà præcisi. Ideoque omnes, à quibuscumque criminibus, ac censuris, siue vllà limitatione, absoluere posse. Hoc autem Ecclesia sufficienter expressit, dum in Sacerdote, ad absoluendum in eo articulo, nihil aliud requirit, quam ordinis potestatem; Hoc enim solùm modo, & non aliter expressit etiam de Irregulari.

29 Ad sextum respondetur, Negando consequentiam; Nam *S. Thom. ibi*, solùm, docet, Hæreticos, & Schismaticos, in articulo necessitatis, licitè baptizare posse; quia, cum baptismus, tunc non conferatur ex officio, non requirit in Mi-

nistro, statum gratiæ, vt licitè conferatur, & aliunde, ratione articuli necessitatis, cessat Ecclesiæ prohibitio cum Fidelibus communicandi; ideoque nulla tunc est ratio, cur licitè baptizare non possint. At verò, Eucharistiam consecrare, ac Pœnitentiam conferre, in nullo casu licitè possunt, quia, licet tunc cesset Ecclesiæ prohibitio, ideoque ex hoc capite, non peccent absoluendo, peccant tamen, quia supponuntur esse in statu peccati mortalis, & hæc Sacramenta, sicut exigunt semper fieri ex officio, ita exigunt semper dignè administrari, ac in statu gratiæ. Ex hac autem doctrinà, quæ est verissima, rectè inferri non potest, quod in eo articulo absoluere non possint validè. Sicut ex eo, quod Parochus suos subditos illicitè absoluat, propter statum peccati mortalis, in quo reperitur, non rectè inferitur, quod eos absoluat inualidè.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; Quam-³⁰uis nullum daretur ius Sacerdoti vitando, vel irregulari, conferens iurisdictionem absoluendi in mortis articulo; adhuc solam antiquissimam Ecclesiæ consuetudinem ad hoc sufficere; sola enim consuetudo habet vim iurisdictionem conferendi, vt patet ex dictis *Qu. 2.* & illam de facto confert cuilibet Parocho quoad Peregrinos, quamuis nullum detur ius illam expressè conferens. Sicut ergo Parochus, ex vi solius consuetudinis, absoluere potest Peregrinos; Ita ex eadem, Sacerdos vitandus, ac Irregularis, absoluere possunt morientes.

Secundò: Hanc dari differentiam in-³¹ter Pœnitentiam, ac Baptismum; Quod

Dd 2

Pœni-

Pœnitentia, cum sit actus iudicialis, procedere non potest nisi ab habente iurisdictionem, & consequenter dignitatem, ac officium; Baptismus verò, cum sit Lavacrum non requirit necessariò ad sui valorem, vllam iurisdictionem, dignitatem, aut officium. Hinc autem fit primò; vt Pœnitentia non à quolibet ministrari possit, sed solùm ab habente dignitatem Sacerdotii, & ad hoc consecrata; Baptismus verò ministrari possit à quolibet. Secundò, vt Pœnitentia, licitè ministrari nunquam possit in statu peccati mortalis, Baptismus vero aliquando possit, quia Pœnitentia ministrari non potest, nisi ex officio; Baptismus verò ministrari potest, etiam non ex officio. Si tamen etiam Baptismus ministraretur solemniter; tunc, sicut ministraretur ex officio, & à solo Sacerdote; ita daretur obligatio illum etiam ministrandi in statu gratiæ. Hæc ergo, est ratio, propter quam Christus, non quemlibet instituit Pœnitentiæ Ministrum, sicut instituit Baptismi. Hinc tamen non rectè inferitur, etiam Ecclesiam statuere posse, vt Pœnitentiæ Minister, in mortis articulo, sit solus Sacerdos ab ipsa non præcisus; Quia cum in eo articulo, nulla detur rationabilis causa istius limitationis, ac restitutionis, illam rationabiliter ponere non potest.

32 Tertiò; Si in proposito casu, supponamus, Sacerdotem vitandum, per contritionem, se in statu gratiæ posuisse, non solùm validè, sed etiam licitè, Morientem absoluisse. Posito enim statu gratiæ, neque fecit contra obligationem officii de ministrandâ Pœnitentiâ in statu gratiæ; quia verè fuit in gratiâ; neque contra Ecclesiæ prohibitionem cum fide-

libus communicandi; Quia hæc prohibitio, cum sit humana, ratione extremæ necessitatis spiritualis ipsius Morientis, tunc cessat.

Quartò: Si supponamus, alium Sacerdotem ibi adfuisse; tunc absolutionem à Sacerdote vitando datam, nullius fuisse momenti; Non tamen ex defectu iurisdictionis in ipso; Nam, in eo articulo, sicut reservatio, cessat pro omnibus Sacerdotibus indefinite, ac sine vllâ distinctione, ac limitatione, ita omnibus indefinite conceditur iurdictio; Sed ex defectu dispositionis in Moriente: Hic enim, absolutionem tunc petendo vel recipiendo à Sacerdote vitando, mortaliter peccasset; quia fecisset contra Ecclesiæ prohibitionem de non communicando cum Excommunicato vitando extra casum necessitatis; Posito enim alio Sacerdote præsentè, iam nulla fuisset necessitas cum Sacerdote vitando communicandi.

Quintò: Si supponamus, Sacerdotem; illum non fuisse vitandum, sed irregularem; in hoc casu; iuxta multos Doctores, etiam præsentè Parocho, & validè, & licitè Morientem absoluerè potuisse; Validè quidem; quia pro eo articulo, omnibus Sacerdotibus confertur absolutè iurdictio, sine vllâ expressione illius casus, in quo absit omnis alius Sacerdos; Licitè verò, quia irregularitas non excludit Sacerdotem irregularem à Fidelium consortio, extra casum necessitatis, sicut excludit publica excommunicatio.

Sextò: Si supponamus, omnes Sacerdotes, non ex æquo iurisdictionem accipere in mortis articulo, sed solùm cum ordine; Tunc in concursu Sacerdotis vitandi,

tandi, & Simplicis, Simplicem esse præferendum; quia vitandus, & est simplex Sacerdos quo ad potestatem, & cum commodè fieri potest, est vitandus; illique, extra casum necessitatis, Sacramentorum vfusest interdictus; Simplici verò non est interdicta Confessionis exceptio de venialibus. Concurrente vero vitando, & Irregulari, præferendus est Irregularis, sicut Irregulari præferendus est Suspendus aut Interdictus, & hi tres, Degradato, ac denique Degradatus Hæretico. Omnibus autem aliqua censura ligatis, præponitur simplex Sacerdos. Concurrente verò simplici Sacerdote, cum Approbata in aliâ Diœcesi, neuter alteri est præferendus; Quia Approbatus in aliâ Diœcesi, in hac est simplex Sacerdos; ideoque ille tunc, est concursus duorum Sacerdotum simplicium.

36 Septimò: Per mortis articulum, intelligi, quodlibet probabile periculum, vt *Quæst. præced. n. 19.* dictum est. Quod periculum, intelligitur incipere à prima die infirmitatis periculosa, aut periculi. Neque solùm intelligitur periculum necessarium; vt, cum quis navigationem periculofam suscipere cogitur; sed etiam spontaneum; vt, cum quis spontè illam suscipit. Ratio enim, cur Ecclesia, in mortis periculo, omnibus Sacerdotibus, absoluendi facultatem concedit, est, quia peccator, in tali casu, & iure positivo diuino, & naturali charitatis erga se ipsum, confiteri tenetur. Eodem autem modo tenetur, siue ex necessitate, siue spontè, in tali periculo constituatur. *Laym. lib. 5. rr. 6. c. 12. n. 13.*

37 Octauò: Si Morienti immineret periculum proximum peruersionis ex Com-

municatione cum Sacerdote Hæretico, aut Schismatico; In eo casu, abstinendum illi esse à Confessione; quia, si vnquam tenetur, in eo casu, ex charitate erga se ipsum, maximè tenetur proximum peccandi periculum vitare; tuncque magis vrget hoc præceptum, quàm præceptum Confessionis. Quare teneretur tunc solùm, actum contritionis elicere; quia hoc tunc esset vnicum medium, ad aternam eius salutem necessarium.

Nonò; Extra mortis articulum, in articulo alterius necessitatis, Ecclesiam, cui libet Sacerdoti hanc iurisdictionem non conferre; Si enim Parochus, conscientiam habens peccati mortalis, die festo, Populo Sacrum expectante, ad vitandum scandalum, & ad muneri suo satisfaciendum celebrare deberet, nec ibi esset alius Sacerdos, quàm Irregularis, aut non Approbatus; non propterea Ecclesia istis censeretur, pro eo casu, iurisdictionem conferre ad illum absoluendum; Quia hoc priuilegium, à Tridentino, mortis solùm articulo definitur concessum, eo quod tunc extrema necessitas humanis legibus non subiaceat; *cap. Quod non est. de reg. iuris, & glos. in cap. Non est. de Sponsal.* Priuilegium autem tantum valet, quantum sonat. In eo ergo casu, quia darentur duo præcepta impossibilia, ac opposita, vnùm de Confessione ante Eucharistiam præmittendâ; & alterum de Confessione non dimidianda, quorum vtrumque impleri non posset; Parochus tunc pro libito posset vel confessionem omittere, vel simplici Sacerdoti sola venialia confiteri, sicque indirectè etiam à mortalibus absolui; Cum enim vtrumque præceptum æquè vrgeat, &

utrumque seruari non possit, nulla est ratio, cur vnum potius obliget, quam aliud; ideoque vnum est causa iusta excusans ab obseruantia alterius.

39 Decimò: Hinc desumi posse efficax argumentum ad probandum, cum dantur duæ opiniones oppositæ æquæ, vel ferè æquæ probabiles, nullam dari obligationem vnã potius sequendi, quam aliam; Ex vno enim capite, vtramque sequi non possumus, cum sint oppositæ, & ex alio nulla assignari potest ratio, cur vna potius obliget, quam alia; Nam veritas vtrouique ferè æqualiter apparet, & ex qua partè verè sit, omnino ignoratur; cum præsertim, ex Aristotele, sæpe falsa sint veris probabiliora.

40 Vndecimò; Si quis sequeretur opinionem, quod Sacerdos vitandus, in mortis articulo, cum non adest alius Sacerdos, absolueri non potest, & simul assereret, dari obligationem sequendi opinionem moraliter certam, vel saltem probabiliorẽ. Hunc mortaliter peccaturum; quia opinio ista, non solum, non est moraliter certa, vel probabilior, sed neque probabilis, imò positivè improbabilis, (loquendo de Sacerdote vitando, qui non sit Hæreticus, ideoque secum non afferat periculum proximum peruersionis ipsius Morientis.) Cum maternæ Ecclesiæ, erga fideles charitati, & animarum saluti sit iniuriosa, Morientesque æternæ damnationis periculo, sine vllâ necessitate, euidenter exponat, contraria verò, & omnia vitet scandala, & fidelium saluti consulat, & nullum secum afferat inconueniens,

41 Neque dicas, illum non peccaturum; Quia, licet opinio ista sit in se minus pro-

babilis, illi tamen videtur moraliter certa, vel saltem probabilior. Nam, si, vt aliqua opinio sit probabilior, satis est, vt videatur probabilior; iam proprius cuiusque intellectus erit adæquata regula, ac mensura probabilitatis in opinionibus, Hoc autem quid absurdius? sic enim tolluntur omnes leges, & omnia peruertuntur, solusque cuiuslibet intellectus, sit totius obligationis mensura. Vnde poterit quis, propter odium, quo excommunicatum prosequitur, leuissimis ac apparentibus rationibus firmiter adhærere, sicque opinionem istam tamquam probabiliorẽ amplecti, idemque contingeret in alijs omnibus, in quæ inclinatur affectus; hic enim determinare semper poterit intellectum ad plurius faciendã motiua pro eã parte, in quam ipse inclinatur, quam opposita; sicque ad eam opinionem existimandã probabiliorẽ, quam oppositam. In hoc autem casu, affectus erit totius obligationis regula, ac mensura. Quod si quis deinde opinaretur, etiam in materiã, cuius ipse peritiam non habet; tunc longè facilius esset, terminos confundendo, opinioni omnino improbabili tamquam probabiliori adhærere; Vt, si Iuris peritus, opinari vellet in materiã Theologicã, legumque auctoritate vteretur ad res Theologicas confirmandas, quam auctoritatem ipse longè plurius facit, quam rationes quantumuis efficaces, acciperetque terminos Theologicos in sensu civili. Examinandum igitur prius est, quidnam sit, opinionem aliquam, esse verè probabilem, vt deinde statui possit, quænam sit moraliter certa, quæ probabilior, quæ minus probabilis.